

24. března - Světový den boje proti tuberkulóze (TBC)

Dne 24. března si každoročně prostřednictvím Světové zdravotnické organizace připomínáme Světový den boje proti tuberkulóze. Cílem této připomínky je zvýšit informovanost populace o škodlivých zdravotních, sociálních, ekonomických dopadech tuberkulózy a soustředit pozornost na jejich snížení.

**Mottem světového dne pro rok 2021 je
„THE CLOCK IS TICKING - Hodiny tikají, nezbývá již moc času.“**

V počtu úmrtí zůstává tuberkulóza stále na předních příčkách. Dle Světové zdravotnické organizace denně onemocní 28 000 lidí a až 4 000 lidí zemře. Největší výskyt je lokalizován v Asii.

Zdroj: <https://pixabay.com/cs/>

Dle předběžných dat počet nemocných v České republice poprvé v minulém roce nepřekročil 400 případů.

Lékaři však prozatím varují před optimismem. Pokles může být zapříčiněn aktuální koronavirovou pandemií. Lidé nakažení bakterií *Mycobacterium tuberculosis*, způsobující tuberkulózu, např. z obav před onemocněním COVID - 19 nevyhledávají lékařskou péči. Také je více omezeno shromažďování, návštěvy v rodinách i přeshraniční cestování. I tak v minulém roce u nás zemřelo asi 19 nemocných osob.

Tuberkulóza postihuje muže, ženy i děti. Přenos infekce probíhá nejčastěji kapénkami, ale je možný i přímým dotykem nebo alimentární cestou. Stačí malý objem baktérií. Nákaza vzniká pouze od neléčených nemocných s plicní formou. Tuberkulóza může postihnout i jiné části těla včetně nervů a kostí. Pro vznik onemocnění je důležitý také stav imunitního systému, kdy například u HIV pozitivních je výskyt častější.

TBC se dá předcházet a léčit. Od roku 1953 se v České republice zahájilo plošné očkování. Vzhledem k tomu, že ČR patří mezi země s nejnižším výskytem TBC, plošné očkování bylo ukončeno a od roku 2010 jsou očkovaní jen děti z rizikových skupin, na přání rodičů či cestovatelé.

Nemocní trpí zpravidla kašlem, horečkou, bolestí na hrudi, dušností, redukcí hmotnosti, poklesem fyzické výkonnosti, nočním pocením a únavou. Nemoc může probíhat z počátku i bezpříznakově.

Diagnóza se stanovuje na základě příznaků, průkaznou izolací mykobakterií nejčastěji ze sputa nebo aspirátu, mikroskopickým vyšetřením, kultivací, dle rentgenového vyšetření plic.

Léčba v akutní fázi probíhá za hospitalizace, podávají se léky - antituberkulotika. Minimální doba léčby u bakteriologicky potvrzených nemocných je půl roku, u nepotvrzených čtyři měsíce. Nutné je však dodržet režimová opatření.

Důležitá je dlouhodobá dispenzarizace, tzn. pravidelná zdravotní péče a sledování zdravotního stavu u aktuálně nemocných, nemocných po léčbě nebo osob se zvýšeným rizikem onemocnění.

Zdroj: <https://pixabay.com/cs/>

Použité zdroje:

Zdravě.cz. Domu. Tuberkulóza. Světový den proti tuberkulóze. [online]. © 2021. [Cit. 24. 3. 2021].

Dostupné z: <http://bulovka.cz/svetovy-den-tuberkulozy/>

Avenir a.s. Nemoci a vakcíny. Seznam nemocí. Tuberkulóza. [online]. © 2021. [Cit. 24. 3. 2021].

Dostupné z: <https://www.ockovacentrum.cz/cz/tuberkuloza>

Obrázky: <https://pixabay.com/cs/>

Ve Zlíně, dne 24. 3. 2021

Zpracovala: Bc. Lenka Doleželová